4

Advis

297

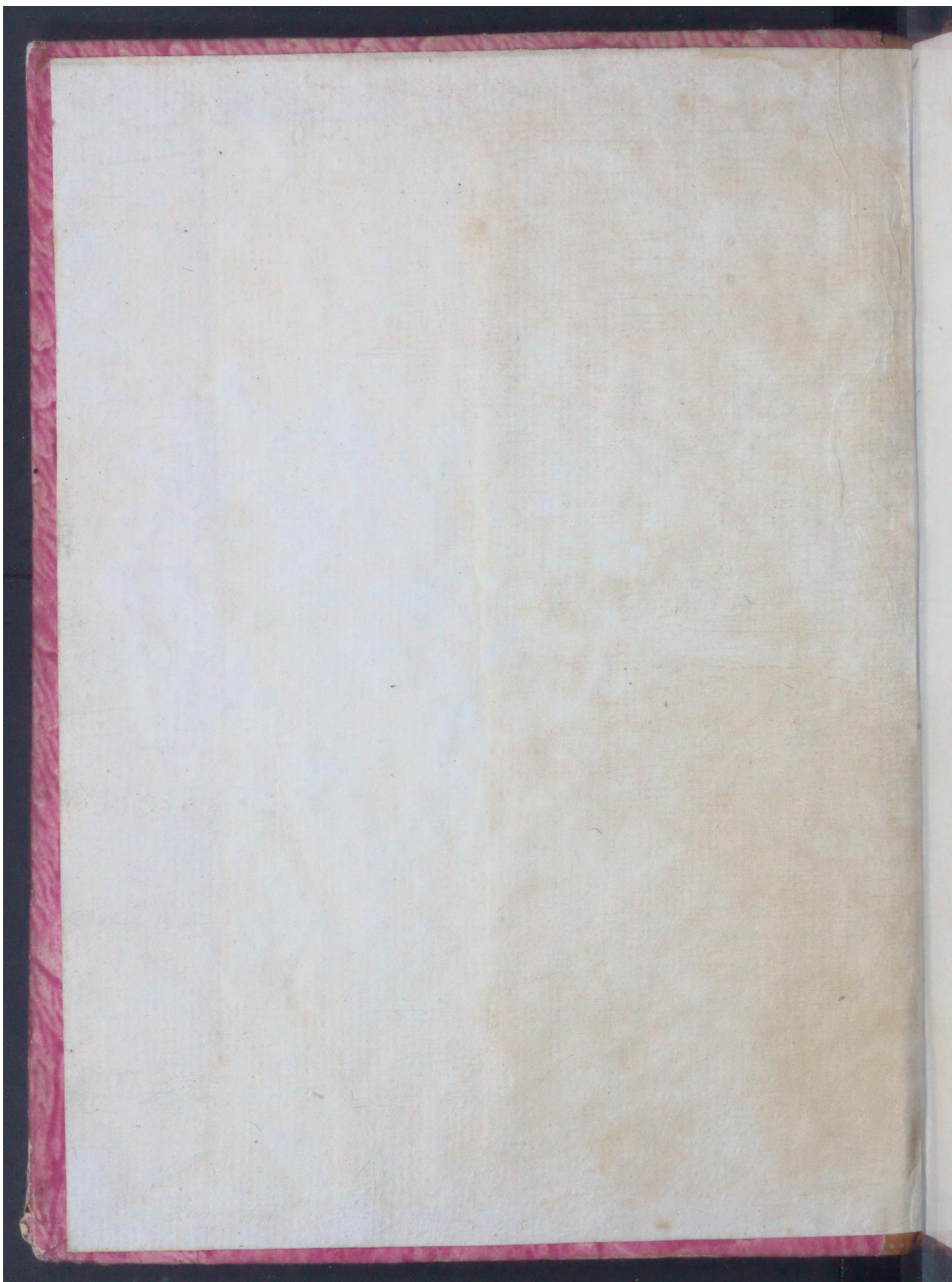

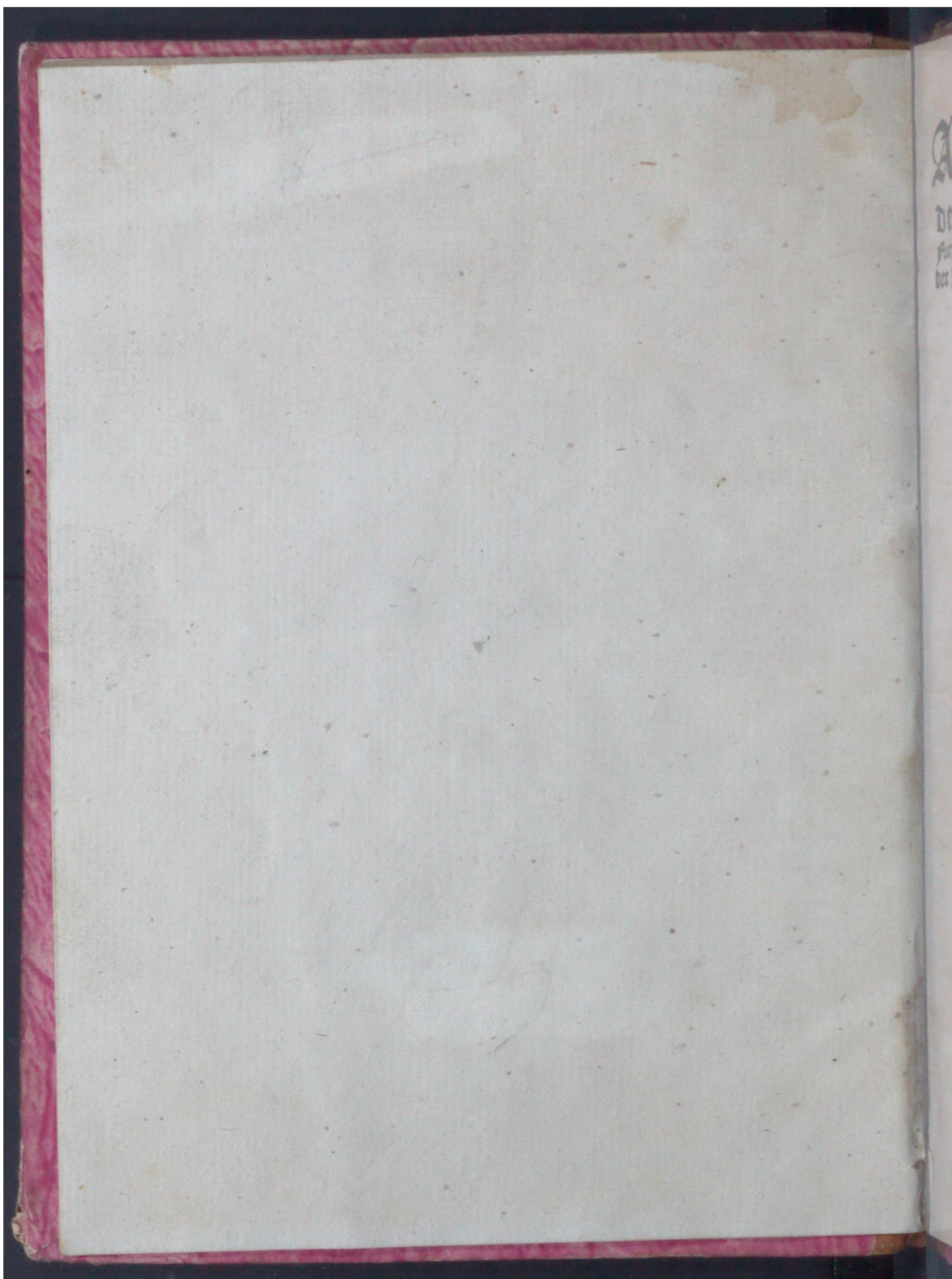

Aduis ende Andtwoorde

des Doorluchtighen ende Hoochgheboren Furst ende Heeren de Prince van Orangie Graue van Nassau &c. Ende der Staten van Hollant ende Zeelant/ op sekere Artijculen besloten by maniere van een eeuwich Edict in den naeme des Coninck/ tusschen de Staten van de Landen van herwaerdts ouer ende Don Johan van Oostenrijck/ ouergheset wt den Fransoysche inde Nederlansche tale.

Ghedruckt inde Vermaerde Coopstadt Dordrecht. Anno. M.D.LXXVII.

MIjn Heere de Prince van Oraenge/ eñ de Staten van Hollant ende Zeelant/ gesien hebbende de brieuen van credentie van weghen mijn Heeren de generaele Staten vande Nederlanden/ by mijn Heere van Willerual ende Meester Pauwels buys Aduocaet van Hollant/ int geselschap van mijn Heere de Ambassadeur vanden Keyser/ daer toe ernstelicken versocht wesende/ ouergebrocht aenden voorsc. Heere Prince/ ende daer wt verstaende/ dat de voorsc Heeren Staten begeerden te hebben heuren aduijs op eenighe Artijculen besloten by maniere van eewich Edict inden naem des Coninck/ tot beuestinge des vredes streckende/ tusschen de Landen van herwaerts ouere eñ Don Johan van Oostenrijck: welcke articulen hemluyden van gelijckẽ zijn vertoocht geweest/ hebbẽ geantwoort eñ antwoordẽ tgunt hier naer volcht: te wetẽ tẽ aensiene vande voorsc. Artijculen/ dat sy luyden niet connen naelaten grootelicks te louen ende prijsen den heylighen yuer ende loffelicke begheerte/ die mijnen voorsc. Heerẽ de Staten toogen te hebben/ omme onse arme bedroefde Vaderlãt weder te stellẽ inde gerusticheyt eñ stillicheyt/ ouer so lange tijt begeert: ende vermeenen vastelick/ dat de voorsc. Heeren Staten int selue geen ander opsichte ofte voornemẽ en hebbẽ ghehadt/ dan om eenmael dit arme benaude volck te verlossẽ van so veel ellendẽ eñ catiuichedẽ/ daermede sy alreede by na gantschelicken ondergecomẽ eñ vernielt zijn geweest/ door de wreede eñ onuerdrachghelijcke tyrannije der hooueerdige Spaensche Natie/ ende onwettighe regeringe by henluyden ingeuoert: midtsgaders omme in toecomende tijde goede ghereghelthheyt ende sekere remedie te stellen/ omme hier namaels in ghelijcke onghemacken niet te vallen/ met een vestinge ende onuerbrekelicke onderhoudinge der ouder preuilegiẽ/ rechten ende vryheden des lants: ende dat sonderlinge heure voornemen is geweest/ met de voorsc. Artijculen te hanthoudẽ/ in als ende ouer al/ de leste pacificatie gemaeckt ende besloten in de stede van Gent/ den achtstẽ Nouembris lestledẽ/ sulcx als sy in allen heuren brieuen acten ende protestatiẽ altijt beloeft ende versekert hebbẽ/ wesende tselue sekerlick lofweerdich eñ prijselick/ oock by allẽ onsẽ nacomelingen. Maer nochtans naer dat de voorsc. Heeren Prince ende Staten van Hollant ende Zeelant/ de voorsc. Artijculen wel particulierlicken van punct te punct hadden ouerleyt/ naer de tegenwoordighe ghelegentheyt der saecken/ ende nootlickheyt van dien/ die hemluydẽ dwingt alle omstandicheden wel te ouerwegen/ ghelijck oock ten tijde van onse voorvaders/ die in gelijcke verloopẽ nimmermeer naghelaten hebben te versoecken ende te vercrijghen van heure Princen nieuwe ende loffelicke preuilegien: So heeft hen ghedocht/ dat byde voorschreuen Articulen noch niet volcomelicken van als

 en was

en was voldaen/den gheden Huer eñ begheerte der voorsc. Heeren Sta-
ten hier voorzen vermelt. Want ten eersten/scheen/dat de voorsc. oude
previlegien des lants/die syluyden by alle wegen begeeren bevesticht te
hebben/ daer inne omweghen bevonden worden/grootelicks vercort te
zijn/so door dien dat daer inne de vryheyt eñ macht van de generale Sta
ten te vergaderē/den genen dien tselue van allen ouden rechtswegē toe-
coemt/ bedecktelick was benomen: als mede door dien dat de Staten
vanden Lande ghebonden zijn aen nieuwe ende noyt ghebruyckte ver-
bintenisse ende eeden: Daer beneffens datmen oock de openbare inbreec-
kinghe der seluer previlegien claerlick bemerckte/wt de onbehoorlicke
verholdinge vande Graue van Bueren/die(so alle de werelt weet) ghe-
licht ende veruoert is/tegens alle recht redene eñ previlegien der voorsc.
Landē: twelck te meer in te sien stont/ dat de selue previlegien alsa wordē
inghebroken int beginsel/ ende in een handel die wtdruckelijcke ende son
derlinge behoorde te dienen tot wederoprechtinge ende bevestinghe der
seluer: sonderlinghe ten insiene van een partijculier persoon/ ende die in
geenige saecke can misdaen hebben: twelcke seer weynige hope was ge-
uende/ dat tselue tegens den volcke ende den Steden int generale soude
hier namaels onderhouden worden: tegens den welcken geen materie en
sal ghebreecken omme henluyden met rebellie ende crimen lesen Ma.
te beschuldighen: daer by gevoecht/dat in desen handel opentlick gedaen
wort tegens de voorsc. patificatie van Gendt/hoe wel ten nadeel tselue
gedaen/ is de geheele vernielinge der seluer/waer toe de voorsc. Articulē
schijnen te streckē/ twelck noch opentlicker blijckt/dat d'approbatie ende
aggreatie vandien/geensins eenvoudich nocht Categorijcque en is/sulcx
als de redene eñ gewichticheyt van sulcken saecken wel vereychste/maer
geheelick dependerende vā sekere astrictiē eñ wederhalinge ghelimiteert
ende onderworpen/tot een ontallicheyt van bedriechgelicke wtvluchten/
ende in alles ghelijckende die selfden dwelcke ten tijde van mijn vrouwe
van Parme/eene so grouwelicke bloetvergietinge veroorsaeckt hebben/
teghens de welcke oock by den ghedeputeerden vanden voorsc. Heeren
Prince ende Staten van Hollant ende Zeelant geprotesteert ende publijc
ke acte verkregē was/belangende d'aggreatie/ by naer in gelijcke termē
byden raden van Staten geschiet: daer en bouen bevinden de voorsc. Hee
ren Prince ende Staten van Hollant ende Zeelandt/sommighe poincten
(naer harē verstande) der reputatie eñ eere des Vaderlants so nadeelich/
dat sy vermeynen dat tē eewigen dage de gedachtenisse van dien/eñ oock
die nacomelingen/een groote schandvlecke soude inne gedruckt blijuen:
door dien dat wy den genē die ons so ouerlasticht eñ onweerdelickē heb-
ben getracteert/niet alleē soudē hebbē geloont/eñ hare besoldinge gege-
uen/ maer oock getredē soudē zijn in compositie eñ ouercoemste met den
genē die wy by openbare edicte/eñ by auctoriteyt vandē Coninck eñ van
den Staten

den Staten verclaert/eñ particulierlijckẽ by een instructie voor den Sta-
ten vant heylich Rijck / hebben doen beschuldighen als eerloossen schel-
men ende rebellẽ/ d'welcke verbonden ende conspiratien met den Spaen
gaerden gemaeckt hadden; ende dat noch meer is/ dat wy geleden ende
met onsen voorweten toegelaten hadden/ buyten onsen Vaderlande ghe-
voert te wordẽ/onse baguen/iuweelẽ/gelt/goet/coomenschappẽ/ eñ brant
schatten sonder eenige tegensprаecke:daer en bouen docht dẽ voorsc. Hee
ren Prince ende Staten van Hollant ende Zeelant/dat daer inne niet be-
hoorlick auerwegen noch ingesien en zijn/de respect eere ende dancbaer-
heyt die wy so de doorluchtige ende grootmachtige Coninginne van En
gelant/ als mede mijn Heere den Hertoge broeder des Conincx vã Vrane
kerijck schuldich zijn/die ons in onsen noot so gantschẽ goeden wille ende
genegentheyt bewesen hebben/omme ons by te staen/ eñ met haren goe
deren wt de verdruckinge ende slauernie(daer wy ons doen ter tijt in von
den)te trecken:dewijle de redene wel soude hebben vereyscht/ datmense
daerinne mede hadde begrepen/in wtgedruckter ende eerlicker spraecke.

Ende ten lesten en beuonden niet dat inde voorsc. Articulen den in-
woonderen van Hollant ende Zeelandt/met eenige versekertheyt versiẽ
waren:den welcken men inden lestẽ vredehandel tot Breda/veel voorde-
licker ende redelicker versekerhedẽ gepresenteert heeft/ gelijckmen oock
noch lestmael indẽ vredehandel tot Gent soude gedaen hebbẽ/ten ware
hare gedeputeerde so mondelinghe als schriftelick verclarende/ dat sy in
geender manieren verstonden met anderen te handelen/dan met dẽ Sta
ten selfs/hadden willen vertoonen/hoe sy aen haer syde ter goeder trou-
we wandeldẽ/protesterende/dat somẽ van meeninge ware geweest/ van
Don Iohan te ontfangẽ/eñ somen met hem soude moeten hebben tracte-
rẽ/in sulcker voege alsmen nu doet/dat sy andere versekertheden souden
versocht hebbẽ/ sulcx de redene ende gelegentheyt der saecke vereyschtẽ.
Ende in desen Articulen en wort niet alleẽ van geene versekerheyt/maer
oock niet vermaent van de particulieren wederom in haer geheel te stel-
len/roerende haren goeden/staten ende gouuernementen/die sy hebben
in verscheyden plaetsen van herwaerts ouer/ende insghelicx/int Graef-
schap van Bourgoingẽ/twelck nochtans volgende den voet vander pasi-
ficatie (d'welck doen ter tijt niet gehandelt en worde dan met de generale
Staten vande Landen van herwaertsouer/ende ouer sulcx niet wtdrucke-
licken gespecificeert en mochte worden) naer alle redenen wel behoorden
bedongen te zijn gheweest. Ende dat meer is/en conden sylupden inde
voorsc. Articulen geene versekerheyt bemerckẽ/oock voor den anderen
Prouintien / ende al tgemeen arme volck van herwaertsouer/ gemerckt
dat aldaer/noch van Burchten ende Casteelen af te worpen(wt den welc
ken nochtans als eenen yegelicken wel kennelick is/ so veel quaets is ge-
schiet)vermaent noch geroert en wort/nochte oock wtgedruckt eenighe

particulariteyten/noch verclaringhe vander vergetenisse daer inne ver-
melt/twelck den ghemeene volcke niet anders dan suspeckt en mach zijn/
d'welcke opentlijcken / ende nu oock inden lesten afscheyt tot Huy ghe-
dreycht wesende/ voorwaer wel goede versekerheyt behoefde voor den
toecomende tijde/als de Landen ontwapent ende Don Johan inde autori
teyt van Gouuerneur beuesticht sal zijn / al en waert maer ten insiene
vande exemplen des voorleden tijdts: Maer ter contrarie schijnt datmen
den Staten wil accommoderē met Gouuerneurs tot haer belieuen/voor
desen mael/ gelijck al waermen van meeninge hier namaels hemlieden te
benemen alle middelen van hem versekert te houden tegens den quaden
opset der gener diemen hemluyden meent tot Gouuerneurs te gheuen.
Om cort te maecken/daer waren veel andere diergelijcke Artijculen/
diemen naer tbeduncken des voorsc. Heeren Prince eñ Staten van Hol-
lant ende Zeelant/wel behoorde te ouerwegen ende mercken/was daer-
omme heurluyder voornemē/ omme al tselue by geschrifte te stellen/om
me de voorsc. Heeren Staten ouer te senden / eñ hemluyden met eenen te
verclarē/dat het nu den tijt was (omme volgende de voetstappen van on
se voorouders) te versoecken veruolgen ende vercrijgen verbreedinge en
de vermeerderinge vande preuilegien rechten eñ vrijheden/ ons by hem-
luyden achtergelatē / bysonder nu hebbende daer toe so goede occasie eñ
gelegentheyt/om niet wederom in gelijcken ongemack te vallen: maer so
sy luyden besich waren met de voorsc puncten ende Articulen te beleydē/
ende by gheschrifte te stellen/ten eynde als vooren: is hemluyden behant
reyckt geweest copie vande missyue die de voorsc. Heeren Staten aendē
voorsc. Don Johan geschreuē haddē/ wt de welcke sy verstaē hebbē/dat
de voorsc. Heeren Staten beloeft hebbē/ sonder antwoordt op de voorsc.
Articulen te verwachten/met den voorsc. Don Johan te besluyten/ ende
hem te versoucken de selue Artijculen te onderteyckenen/ met beloefte
omme die te doen publiceren ende hem inden lande te ontfangen : Daer
van de voorsc. Heeren Prince ende Staten van Hollandt ende Zeelandt
wel verwondert zijn geweest/ siende sulcke veranderinge/gemerckt dat
de date vande voorsc. missyue by na was vanden seluen tijt (so sy hemluy
den oock seer corts daer naer behantreyckt waren) dat de voorsc. Heere
van Willerual by hemluyden gecomē was/want bouen de contrarieteyt
die sy luydē in desen handel vonden/docht hemluyden oock dat dese ver-
haestinghe/van een saecke van so groote consequentie/daer de gantsche
weluaert ofte het bederf van alle deser Nederlanden aenhangende was/
gepreciptteert was/dies niet te min/dewijle sy luyden achten eñ vastelick
geloouē tselue geschiet te zijn omme de Landē so veel te eer vande Spaē-
gaerdē ende andere vreemde onderdruckers des Vaderlants te verlossē.
So en connen sy niet anders dan wenschen (so sy oock doē van gantscher
hertē/ eñ Godt den Heere bidden) dat den wtganck mach wesen/ so hem
die alle

die alle goede liefhebbers des Vaderlants begeeren / so veel hemluyden aengaet/dewyle nu te vergeefs soude zijn veel redenẽ ter contrarie by te brengen/te debatteren ofte wederleggen een saecke of gedaen zijnde/beloven sy ende versekeren den voorsc. Heeren Staten/dat sy den vrede tot Gent by allen wegen sullen onderhoudẽ/ verhoepende dat de meyninge der voorsc. Heeren Staten sulcx mede is /den selfden biddende dat sy in allen voorvallẽ metter daet willen bewijsen/ sulcx syluyden op haer syde tot allẽ tydẽ bereyt zijn te doen. Niet te min/op datmẽ metter daet mach sien/dat sy niet anders en begheeren dan te voorderen het vertreck der Spaengaerden ende ander wtheemschẽ/ende bevestinge der vrede/ ende ruste/midtsgaders der ouder previlegien / rechten eñ vrijheden der Landen: sy zijn te vreden de voorsc. Articulen te loven ende te onderteyckenẽ/ behoudelick eñ onder conditie/ dat de voorsc. Heeren Staten eerst eñ alvoren/believen vastelick ende onwederroepelick te besluyten/ende hemluyden daer van behoorlicke acte obligatoir in forma te geven/ by de Heeren Staten gouvernueren vande provincien / hoofden ende Colonellen behoorlick geteyckent / dat in so verre de Spaengaerdẽ binnen den tijdt theure vertreck met Don Johan gestelt ende ghaccordeert/niet metter daet en sullẽ vertrockẽ zijn wt den Landẽ van herwaertsover/ dat in sulcken gevalle(om een mael te verhoeden dese wtvluchten eñ lanckwilicheden die ons tot noch toe so schadelick zijn geweest)d'voorsc. Heeren Staten breecken ende afsnijden sullen alle voordere communicatie met hem/ eñ tvoorsc. vertreck by wegẽ vã wapenen sullen vervolgen/sonder daer naer meer te verstaen tot eenigen handel ofte tsamensprekinghe hoedanich die soude mogẽ wesen: ende dat hemluyden gelieve oock andermael acte eñ gelijcke verbintenisse te gevẽ / dat naer tvoorsc vertreck/ noch sy noch de voors. Gouverneurs / hoofden eñ Collonellen den voorsc. Don Johan nochte ander voor Gouverneur vandẽ lande en sullen ontfangen/ toe latẽ nochte erkennen/voor ende al eer hy weder opgerecht ende gheheelick voldaẽ sal hebben/ allen poincten die eenichsins zijn strijdende eñ contrarierende de voorsc. Previlegien rechten ende vryhedẽ des Lants/ ofte eenichsins nadeelich de pacificatie van Gendt / volghende welcken allẽ eñ eenen yegelicken wederom gestelt sullẽ worden in allẽ heurẽ goeden/so wel in Bourgoingien als herwaerts over: eñ dat allen de voorsc. Previlegien eñ vryheden geconfirmeert geratificeert eñ bevesticht worden/volghende tghene de voorsc. Heeren Staten ten tijde des vredehandels tot Gendt/solemnelick beloeft hebben by hare geschrifte / aen heuren gedeputeerden van date dẽ xxviij. Octobris. 1576.

Ghedaen tot Middelburch den xix Februarij. 1577.

